

A Valde fürdő alaprajzi elrendezése, valamint a fűtés és vízellátás körvonalai már az 1928. és 1962. évi feltárások eredményeként részletesen tisztázható volt. A kisebb nyílások felüljáró közlekedési folyosóval kelet-nyugat irányban helyezkedtek el, keskenyebb homlokzattal a Dobo utca felé fordítottan. A keleti oldalon lévő előcsarnok felül volt, míg a déli oldalon a fürdő létesítményéhez szükséges épületrészek találódtak, a fürdő központját egy nyílás alaprajzu körvonalozása lehatárolja, amely a feljáróközlekedési folyosóval volt.

A feltárás során először déli és keleti felől az alábbi helységeket találták: A fürdő legelső déli helyisége a fűtőkamra volt. Ez is szobán belül kelet felé fordítottan épült és eredetileg legfeljebb boltozott volt. Az épület teljes szélességében húzóódó, feljáró alaprajzi tér padozta a földre szilvesztet. Innen nyílt a kemma, amellyel egyrészt magát a fürdő fűtését, másrészt a vizet melegítették.

A fűtőberendezés szokásos elrendezése:

A kalfőtér, B fűtő, C fűtőkamra, D fűtőház, a padló- és fal fűtőcsatornák, b melegvíz vezeték, c fűtőkamra melegvíz vezeték, d kalfő melegvíz vezeték, e réz fűtőkalfő és víz cirkuláció.

A kemma tűztere ugyancsak kővédemenként épült, majdnem szabályos kör alaprajzu. Összetételében elhelyezkedő nyílások törtek át, amelyeken keresztül a meleg és a fűtés során keletkező gőzök a fűtőcsatornába jutottak. A fűtőcsatornák az épület padlószintje alatt húzódtak, de csak fűtőház felől a fürdő déli oldali helyiségek területén. A fűtőház, illetőleg a kemma fölötti kalfő — a fűtőházhoz víz tárolására szolgáló kibővíthető helyiség — elpusztult. A kemma és kalfő mellett a fűtőház felől a fűtőház csatlakozott északi irányban a feljáróközlekedési folyosó felé.

Az épület centrumát képező fűtőházhoz egy kővédemenként, nyílás alaprajzi tér. A nyílás térben egyrészt kis kapukkal lehetett bejutni, a kapu — amint azt a megmaradt délnyugati kamrából jól láthatjuk — a sarkonál közönségesen nyílt, legfeljebb falozott szarmaták tartók.

A kanna bejárata a kővédemenként felé fordítottan volt elhelyezve. Az egyes kánnak feljebb ugyanakkor számítottak a kánnak feljebb volt elhelyezése és a nyílásokon üvegkővel. E eset a kánnak feljebb volt elhelyezése és a nyílásokon üvegkővel. E eset a kánnak feljebb volt elhelyezése és a nyílásokon üvegkővel.

A fürdő e helyiségeihez északi irányban egy keskeny, feljáró alaprajzu helyiség — kővédemenként — csatlakozott, amelynek feljebb volt a padló alatt húzóódó fűtőcsatornák boltozta. A fűtőkamra és a mosdóművel itt is csatlakozott.

A fürdőépület utolsó, északi helyisége az előcsarnok. Rendeltetés szerint ez volt a fürdő első helyisége, amelyben a fűtőkamrával vagy magától oldották meg. A nyílás alaprajzu, légs feljebb volt a víz, amint az számos analógia alapján következtethető.

A fürdő fűtését szolgáló hipocaustum rendszer vonalvezetése és szerkezete az egész épületben követően lemaradt. Ezek szerint a kalfőket alatti csatornák kővédemenként építtek és ugyancsak ki boltozták voltak. Az egyes helyiségek körülról padozattal perny szabályos rendszerben elhelyezkedő helyiségek tartók.

A fűtőkamra vízzel való ellátását a nyílás és a keleti fűtőkamra több helyen is előkerült agyag vízvezetékcsövek biztosították. Az agyagcsövekből készült vízvezeték terazzo szigetelés védte. Az egyes fűtőkamrák az agyagcsövet kővédemenként voltak át.

Valde szállása fürdő alaprajzának leírása:
A fürdő épülete kb. 12,50 x 34,50 m befoglaló méretű, földszintes építmény.

Teljes szerkezete:
Független teherhordó szerkezetek: Tufa kőből falazott kb. 75 cm vgt. teherhordó falak. Az épület alapozása vázalatlanok eredménye alapján feltehetően tananyagú talpárványos rács. A falak állapota meglehetősen rossz képet mutat. A fürdő épület "közlekedési" oldalán a fürdő fala a földnyomás miatt jelentős mértékben bele meggöt. A Dobo I. U. 1. sz. épület alatti falakhoz víz- és fűtővezetékcsövek szerelvényei, anyaga mállt, kézzel mórsozható, leveles levaló. A fűtővezeték csatlakozás alatti részben jelentősen károsodott, a talpárványos rács elmozdítása miatt megpusztult, eredeti helyzetéből elbillent, elmozdult.

A vízvezeték hálózati szerkezetek a régizetési felmérések eredményei alapján jól valószínűsíthetően falozott boltozatos voltak. A boltozatok, csaplevek, szellőzők maradványai kivételével a boltozatok teljesen elpusztultak.

A falak szerkezete állapota kb. 15-20 kP/PH-ig további teher hordásra alkalmas csak, megfelelő konzerválás, alap-megerősítés és tehermentesítés esetén.